

Skulu vit bara vera fitt?

Stígum fast á vart gólv, sparum ei vár skó... hetta kvøða mælskir og stoltir føroyingar, sum dáma væl at tosa um kappar í kvæði ella søgn, og øgilig er eisini søgan um Sigmund Brestisson í barnaútlvarpinum. Vit vilja so fegin vísa á, at vit eru serstøk tjóð og reypa av okkara, eisini teimum, sum hava verið á hægsta tind, róð um víðastu høv og verið við í størstu kappingum. Vit eru føroyingar við egnum máli, ríkari mentan, merki og fjølbroyttari siðvenju – siga vit.

Vinningurin í at oyggjarnar eru fjarskotnar er tó í dag næstan burtur, tí altjóða samfelagið tykist nærri enn nakrantíð og gevur okkum nýggjar avbjóðingar. Hetta merkja vit serliga í dag, nú fólk úr øðrum londum eru komin til landið og vilja tvinga okkum at laga virði og lógir okkara eftir teirra.

Tá vónleyst er at finna semju ímillum tey, sum drepa hval og tey, sum hinvegin vilja doyggja fyri hvalin, er spurningurin, hvussu hesar støður verða handfarnar skilabest.

Áhugavert er í øllum førum at síggja, at íkomna støðan seinastu dagarnar onkursvegna broytir føroyingin grundleggjandi, tí kappar og hetjur sýnast at vera løgd í dvala. Vit skulu nú ikki vísa, hvørji vit eru, ikki vísa, hvat vit gera og ikki gera móttstøðu. Boðini eru stutt og greið, at vit skulu bara vera fitt. Longu nú eru tey svartklæddu úr útlandum her, og í alt summar verður innrás av teimum, sum stríða sítt stríð - við skølti prentaðum á stolta Merkið. Nei, vit skulu vera fitt, gestablið og rólíg.

Stóran týðning hevur eisini, at vit ongan hval reka inn í nakra hvalvág, tí tað skal eingin fremmandur síggja. Hoyrdist ein dagin, at grind varð funnin við Oyrargjógv, men grindaformaðurin gjørdi av at lata hana sleppa. Grundgevingin var eisini góð, tí, sum hann segði, so hevur nógv grind lagt beinini seinasta árið, so fólk í økinum hava nóg mikið av tvøsti og spiki. Eingin orsök er at øsa tey svartklæddu, meðan tey eru í Føroyum. Sýslumaðurin í Vestmanna sigur, at sum støðan er nú, verður eingin grind dripin vestanfyri. Hesir eru samdir um, at so nógv grind er dripin vestanfyri í fjør, at eingin tørvur er á meiri grind.

Hóast samd við teimum, eri eg í døpurhuga um, hvussu vit loysa tilíkar avbjóðingar á skilabesta hátt. Rætt er at spyrja, um vit veruliga bara skulu vera fitt. So fitt, at vit ikki vísa, hvørji vit eru, ella hvat vit gera. Hugi eisini, at hetta møguliga bara er byrjanin til tað, sum onnur fara at ynskja at broyta við føroyska samfelagnum.

Lætt er at skriva hesar hugsanir, tí eg skal sjálv ikki taka nakra týðandi avgerð í hesum máli, men hugsi tó, at vit eiga at spyrja okkum sjálvi, hvørji vit eru og síðani at liva tað. Hóast vit eiga at virða hvønn annan, so eiga vit ikki at liva tað, onnur siga, vit skulu liva. Heldur ikki krógva tað, vit gera. Havi hug at spyrja, um vit veruliga við dirvi tora at vísa og at liva upp til teir kappar og tær hetjur, sum eru partar av føroysku mentanini, ella skulu vit bara vera fitt?

KJAK

Borgarstjórin duldi upplýsingar fyri býráðnum

Marin Katrina Frýdal
býráðslimur fyri Tjóðveldi

Eg vil hervið koma við eini rættleiðing til tað, sum borgarstjórin í Havn, Heðin Mortensen, førði fram í Degi & Viku mánakvøldið. Honum so líkt borðreiðir Heðin Mortensen við pástandi um, at undirritaða, sum er tann einasti býráðslimurin, ið alment vágar sær at tala borgarstjóranum ímóti, at eg einki havi skilt av tí heila. Heilt tilvitað ger hann tey til láturs – í hesum førum meg – sum ikki eru samd við honum. Hetta ætli eg mær ikki at góðtaka.

Málið snýr seg um eykaútreiðslurnar hjá Tórshavnar kommunu í sambandi við um- og útbýgging av Tórsvølli. Á býráðsfundi 22. apríl 2014 bað býráðið um heimild til, at sami arbeiðsgevandi kundi halda fram við arbeiðinum kring Tórsvøll, út yvir tað, sum arbeiðstøkan ljóðaði uppá. Nakað, sum er óvanligt og ikki rætt, tí øll størri arbeiðir eiga at verða boðin út. Flestu býráðslimir høvdu hug at taka undir við einum annars væl undirbygðum tilmæli, men tó fekk borgarstjórin nógvar spurningar á fundinum. Millum annað um kostnaðurin fór at halda. Hetta svaraði hann játtandi uppá, hóast hann longu tá var vitandi um, at tað fór at koma ein eykaútreiðsla á oman fyri 7 mió. krónur, sum hann duldi fyri býráðnum. Málið var sum kunnugt fyri aftur á býráðsfundi mána- kvøldið 16. juni. Her mintu triggir býráðslimir borgarstjóran á tað, sum hann fyrr hevði upplýst, at hetta fór ikki at ávirka kostnaðin, sum Tórshavnar kommuna fór at hava av verkætlanini. Honum so líkt,

tá hann er kroystur upp í ein krók, so ristir hann eina sjófor- kláring úr ermuni, sum kann vera torfør hjá okkum øðrum býráðslimum at gjøgnumskoða í fyrstu atløgu. Undirritaði bað um at fáa hesa viðmerking í gerðabókina á býráðsfundinum í 16. juni: “Marin Katrina Frýdal áttalar, at borgarstjórin duldi upplýsingar um meirkostnaðin á býráðsfundinum 22. apríl 2014.” Hesum noktaði Heðin Mortensen mær, og ikki nokk við tað. Hann gjørdist nærmast frá sær sjálvum og hótti meg bæði við einum og øðrum. Hetta ódemokratiska lyndið hjá Heðini Mortensen er ikki ókent, at tá fólk ikki eru samd við honum, so hóttir hann tey. Borgarstjórin gekk bert við til, at eg fekk loyvi til at fáa eina viðmerking í gerðabókina, um eg góðtók hesa orðingina: “Marin Katrina Frýdal hevði serstøðu til málið, tí hon metir ikki, at rættar upplýsingar vórðu givnir um málið á býráðsfundinum 22. apríl 2014.” Slíka maktmisnýtslu frá borgarstjórans síðu ætli eg mær ikki

at góðtaka, og tí skrivi eg hesar reglur. Eins og borgarstjórin eri eg ein demokratiskt valdur býráðslimur, ið havi sama talurætt sum hann, og tí verður tað hvørki Heðin Mortensen ella nakar annar, ið sleppur at hótta meg til tøgn. Eg veit, at eg ikki eri tann einasti í býráðnum, sum finst at diktatoriska framferðarháttinum hjá borgarstjóranum, men tíverri aftra aðrir býráðslimir seg við at standa fram. Vit vita øll, at revsingin frá Heðini Mortensen yvir tey, sum ditta sær at tosa honum ímóti, er gróthørð. Hana havi eg kent á egnan kropp fleiri ferðir og fái hana aftur at føla, tá hesar reglur eru komnar á prent, men tað ræðir meg ikki og fær meg ikki at tiga. Eg fari tó at heita á tykkum, sum ikki eru samd við borgarstjóranum, um at standa fram. Tað kann ikki vera meiningin, at allar demokratiskar spæli- reglur verða settar til viks, tí vit hava ein borgarstjóra, sum ikki góðtekur onnur sjónarmið enn síni egnu.

Junior kennir ikki munin á veiði- og fiskiloyvi

Frank Davidsen

Tá Jan Vestergaard í viðmerk- ingum til mína grein herfyri pástendur, at løgtingi og minni- lutasamgongan í 2011g av M/s Athenu veiðiloyvi soleiðis at hon kundi takað ímóti makreli frá partrolarnum á fiskifeltin- um, so er ta ikki í samsvar við veruleikan. Vestergaard senior gav M/s Athena veiðiloyvi í 2007 til fiskiskap í Kyrrahavinum. Ta vil siga, at M/s Athena var skrásett í Føroya Skipaskráseting, uttan fiskiloyvi. Hetta tí at eigarnir av M/s Athenu undirskrivaðu eina ræðisavmarking sum vátta at skipið , " IKKI VERÐUR NYTT TIL VINNLIGAN FISKISKAP AV NØKRUM SLAG Á FØR- OYSKUM SJÓØKI ". Í innan- hýsis skrivið 23. august 2010 verður á fundi millum senior Vestergaard, aðalstjóran og navngivið starvsfólk í Fiski- málaráðnum, útskriva makrel-

loyvir "fiskiloyvir" til Athenu og Poseidon, hetta hóast oman- fyrenevndu ræðisavmarking. Sostatt blástemplaði senior Vestergaard fiskiloyvir til Athenu og Poseidon, og lat hánt um ræðisavmarkingina. Aftaná at hesi fiskiloyvir hava ligið í eini skuffu úti í Fiski- málaráðnum í í 3 ár nevnliga til 3.juni 2013 heitir sami senior Vestergaard á FAS- í samband við at m/s Grunnabard er selt P/F. Ocean Faroes Ltd. og veiðiloyvi hjá fyrrverandi m/s Athenu er flutt á m/s Grunna- bard - um at avlýsa ræðisav- markingina Sostatt er ta ikki sum junior Vestergaard førur fram, at minnilutasamgongan gav Athenu veiðiloyvi til makrel- fiskiskap undir føroyum í 2011. Hinvegin fekk Athena loyvi til at liggja á feltinum og taka ímóti makrelveiðuni frá partrolarnum. Um minni- lutasamgonga ikki hevði fingið móttakarskip út á fiskifelti, aftaná at fólkaflokkurin var rýmdur úr samgonguni, so hevði meginpartur av tí hækk- andi makrelkvotuni farið til Guano á Havsbrún.

Um junior Vestergaard ikki veit ta, so er eitt veiðiloyvi

tonsini ella skrokkurin, sum ein hevur loyvi at skráseta. Og varð Veiðiloyvi til Athenu skrásett í 2007. Tí er ta burturvið, tá sami J.V. alment skýrur minnilutasamgonguna frá 2011 til at vera orsøkin til, at eigarnir av Athenu í dag eiga tann forrætt, at hava eitt ella fleiri fiskiloyvir, sum teir kunna luta út sum teir sjálvir finna fyri gott. Men sjálv fiskiloyvini hjá Athenu og Poseidon vóru sum fyrr sagt avgreidd 23. august 2010 á fundi millum Jacob Vestergaard, Aðalstjóran og eitt navngivið starvsfólk. So sambært junior Vester- gaard, so er ta fyri tað fyrsta ikki neyðugt við fiskiloyvi, eins og ein ræðisavmarking hevur ikki fyri neyðun at vera strika av Skráseting Føroya. Hví heitir fiskimálaráðharrin tá á Skráseting Føroya um at strika ræðisavmarkingina av Athenu og Poseidon. Lógin um vinnuligan fiskiskap frá 1994 verður av fiskimálaráðharranum brúkt sum jarnbrot, helst í heimilda- loysi, soleiðis at ein makrel- bólkur uttan um løgtingi ásetur hvussu makrelkvoturnar og hvussu hesar kvotur verða útlutaðar. Samstundis ræður

fiskimálaráðharrin suverent um hvørji í vinna í Makrelgekk- inum, uttan nakra kapping. Ikki er neyðugt hjá junior Vestergaard at siga mær, at felagið " Baklhólmur " hevur gjørt samstarvsavtalu við Thor í Hósvík. Tað hevur verið aktuelt í fleiri mánaðar. Einasta nýggja í hesum er, at felagið " Baghólmur "er stovna við einum eginkapitalið uppá 500.000 krónur. Men partapeningurin verður helst á einum øðrum støðið, um fiskiloyvi verður ein veruleiki. Men hvar er fría kappingin, og hvar síggjast tey liberalistisku sjónarmiðini ið fólkaflokkurin hevði sum skjaldramerki. Havi als einki ímóti reiðari og manning sum helst koma at fáa eina kvota, ið kanska kemur at hava eitt virði, sum er omanfyri hundrað milli- ónir krónir. Ta er bara mátin ið Fiskimálastýrið lutar makrel- loyvir út, har aðrir aktørar í ikki eru líka væl við fiskimála- ráðharrin, als ongan møgu- leika hava. Vóni annars, at uppsjóarfiskiskapurin kemur at halda sær nógv ár framyvur, til gagns fyri samfelagið.